

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุด วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา โดยศึกษาทัศนคติของผู้บริหารต่อห้องสมุดและบทบาทในปัจจุบันและอนาคตของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุด คำนวณประมาณบุคคลากร อาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด กิจกรรมและบริการของห้องสมุด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา คือ อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา 1 คน ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาระดับวิทยาเขตคือ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการการศึกษา จาก 29 วิทยาเขต วิทยาเขตละ 4 คน เป็นจำนวน 116 คน และหัวหน้าบรรณารักษ์คือ หัวหน้าแผนกห้องสมุด จำนวน 29 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 175 คน

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือดังกล่าวมีทั้งแบบสำรวจทัศนคติโดยกำหนดค่าตอบ 2 คำตอบคือ เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย และแบบมาตราส่วนประเมินค่าของ Likert (Likert - scale) เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติในปัจจุบันและอนาคตของผู้ตอบแบบสอบถาม นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุด ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการดำเนินงานห้องสมุด แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้

เนื้อหาในแบบสอบถาม (ภาคผนวก ง) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับ ตำแหน่ง สถานที่ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม และทัศนคติที่มีต่อห้องสมุด เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ตอบโดยกำหนดค่าตอบให้เลือกระหว่างเห็นด้วย กับไม่เห็นด้วย และข้อสุดท้ายจะมีค่าตอบ "อื่น ๆ (โปรดระบุ)"

ตอนที่ 2 เป็นบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดเป็นข้อใหญ่ 6 ข้อ ข้อ 1 - 4 เป็นบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านางประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด กิจกรรมและบริการของห้องสมุด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า และแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดที่ได้ปฏิบัติมาแล้วหรือกำลังปฏิบัติอยู่ ส่วนที่ 2 เป็นบทบาทของผู้บริหารที่จะปฏิบัติในอนาคตตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ค่าตอบแต่ละส่วนจะเป็นค่าน้ำหนัก ความคิดเห็นให้ตั้งแต่ 1-5 ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

1	หมายถึง	น้อยที่สุดถึงไม่มีเลย
2	หมายถึง	น้อย
3	หมายถึง	ปานกลาง
4	หมายถึง	มาก
5	หมายถึง	มากที่สุด

ข้อสุดท้ายสุดของแต่ละข้อมีค่าตอบ "อื่น ๆ (โปรดระบุ)"

ข้อ 5 - 6 ซึ่งเป็นข้อสุดท้ายของแบบสอบถาม เป็นข้อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต ที่นอกเหนือจากที่ได้ถามมาแล้วทั้งหมด มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบโดยเสรี

การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อสร้างแบบสอบถามและพิจารณาเห็นว่าเนื้อหาเหมาะสม สอดคล้อง ครอบคลุมถึงขอบข่าย และวัตถุประสงค์ที่องค์การศึกษาแล้ว ให้นำไปทดสอบ (Pre test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา คือ อธิการวิทยาลัยครู รองอธิการฝ่ายบริหาร รองอธิการฝ่ายวิชาการ รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา รองอธิการ

ฝ่ายวางแผนและพัฒนา และหัวหน้าบรรณารักษ์ จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูชนบุรี และวิทยาลัยครูพระนคร รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยทำการทดสอบแบบสอบถามระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม ถึง วันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2529 มีผู้ให้ความร่วมมือทดสอบแบบสอบถาม 25 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำไปใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

การรวบรวมแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 108 ฉบับ ไปยังวิทยาเขตในส่วนภูมิภาค 18 แห่ง พร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม จากรองอธิการบดี รักษาการแทนอธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2530 สำหรับวิทยาเขตส่วนกลาง 11 แห่ง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 66 ฉบับ และรับคืนด้วยตนเอง ภายในระยะเวลาเดียวกันกับวิทยาเขตส่วนภูมิภาค ส่วนแบบสอบถามสำหรับอธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง ในวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2530

ในกรณีที่แบบสอบถามไม่ได้รับคืน เป็นแบบสอบถามจากวิทยาเขตในส่วนภูมิภาค ผู้วิจัยส่งจดหมายทวงครั้งที่ 1 วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530 ถ้าไม่ได้รับคืนมาอีก ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530 โดยใช้เวลา 2 สัปดาห์

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปรวมทั้งสิ้น 175 ฉบับ ได้รับคืนและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ 170 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.10 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ถ้าฉบับใดมีข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจะส่งไปให้กรอกเพิ่มเติมอีกครั้ง
2. แจกแจงความถี่ของข้อมูลแต่ละรายการ และนำเสนอในรูปแบบตารางและคำบรรยายประกอบตาราง

3. หาค่าร้อยละของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทัศนคติของผู้บริหารที่มีต่อห้องสมุด โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทนค่าร้อยละ
 f แทนค่าความถี่ในแต่ละรายการ
 N แทนจำนวนคนทั้งหมดที่ตอบปัญหานั้น

4. สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดในปัจจุบันและอนาคตวิเคราะห์โดย

4.1 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

\bar{X} = ผลค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละข้อ

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4.2 เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ย น้ำหนักค่าตอบแต่ละข้อดังนี้

4.6 - 5.0	มากที่สุด
3.6 - 4.5	มาก
2.6 - 3.5	ปานกลาง
1.6 - 2.5	น้อย
1.0 - 1.5	น้อยที่สุด ถึงไม่มีเลย

4.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าตอบแต่ละข้อ

\bar{x} = น้ำหนักของค่าตอบแต่ละข้อ

$$f_x = \text{ผลรวมของน้ำหนักของค่าตอบแต่ละข้อ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

5. นำข้อมูล 2 ข้อสุดท้ายในตอนี่ 2 (ข้อ 5 และ 6) มาสรุปประเด็นสำคัญและจัดกลุ่มคือ ข้อ 5 บทบาทในการดำเนินงานห้องสมุดท่านอื่น ๆ และข้อ 6 แผนในการดำเนินงานห้องสมุดในอนาคต จากนั้น ผู้วิจัยให้ความถี่และนับจำนวนความถี่ตามจำนวนแบบสอบถามที่ตอบในส่วนนี้ และหาค่าร้อยละ

จากนั้น นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปความเรียงและตาราง